

НАШ ПРИОД КОН ИЗРАБОТКАТА НА ЗАШТИТНИ КОРОНКИ СО САМОВРЗУВАЧКИ АКРИЛАТ

Е. Шабанов, Е. Петкова, Ј. Антовска, Д. Велевски

Даваме осврт на изработката на заштитните коронки по индиректен пат како една меѓуфазна изработка со сите нејзини недостатоци и предности. Секако дека самиот пристап не е нешто ново, но би сакале да ја потенцираме важноста на нивното поставување на препарираниите заби од превентивен аспект.

При изработката на вештачки забни коронки, потребно е природниот заб, односно неговата коронка да се смали за дебелината на материјалот од кој ќе биде изработена коронката.

Со препарацијата се отстранува глетта и дел од дентинот, а забот оснаува без својата биолошка заштита со што се изложува на влијанието на многубројни штетни фактори кои во зависност од интензитетот и должината на траењето, можат да доведат патолошки промени на пулпата, нејзино оболување, па и до губење на забот².

Отворените дентински каналчиња што ги има на 1мм² околу 50.000 со пречник од 3—5 микрона се врата за продор на инфекција спрема пулпата⁶.

Овие отворени дентински каналчиња претставуваат рана која при хранењето е изложена на постојни механички повреди, бактериски инвазии, промени на температурата, рН вредностите и осмотската концентрација.

Покрај наброените фактори кои директно делуваат на препарираниот заб, истиот со препарацијата ја губи морфологијата и е изложен на придвижување.

Контактната точка има улога на заштита на интерденталната папила и очекување на соодносот со соседните заби. Вестибуларните и оралните површини со својот конвекситет ги штитат меките ткива и гингивалниот сулкус, а морфологијата на оклузалните површини индиректно парадонциумот.

Во литературата се опишани повеќе видови и начини на изработка на заштитни коронки.

Талков и Адамс¹ ја опишуваат техниката за добивање на целолуидни заштитни коронки со нивно меѓусебно поврзување.

Fritts и Taueg⁴ сугерираат дека готовите заштитни коронки (фабрички производи) поединечно морфолошки се преадаптираат со што е постигнат најповолен заштитен и естетски ефект.

Популарен метод на изработка на привремени заштитни коронки дерктно во устата на препарираниот заб или индиректно на модел со самоврзувачки акрилат³.

Некои автори ги користат елестичните материјали како медиум кој ќе биде заменет со акрилат (топла полимеризација⁵.

Наш материјал

Од третираните случаи за привремени заштитни коронки, кај 36 пациенти работевме по методот на индиректно изработка на истите на модел.

По препарацијата на забот и земениот отпечаток, во заботехничката лабораторија излевавме модел.

Соодветно забно трупче од моделот го обложувавме со оловна фолија за обезбедување на простор за масата за привремено цементирање, а истовремено ги компензираме димензионалните промени на самоврзувачкиот акрилат.

Така применениот модел, нанесениот акрилат го моделиравме давајќи му соодветна анатомоморфолошка форма на забот со правилна оклузија и артикулација. Полираните коронки се пробаат во устата и по евентуалните корекции привремено се цементираат.

Сл. 1

Сл. 2

Дискусија

Заштитните коронки всушност претставуваат меѓуфазна рестарвација во протеската терапија. Добро изработени покрај заштитната улога на забот тие претставуваат и претходница на идната коронка или мост.

При нивната изработка потребно е да имаме добра маргинална адаптација, добро ретенција и отпорност за време на мастикулација како и поволна јачина и тврдина.

Привремените коронки не треба да вршат иритација, да имаат физиолошки контури и изглед на забот односно естетски да задоволуваат.

Заклучок

При изработката на вештачките забни коронки покрај хемиската заштита на препарирани_T заби како императив се наметнува заштита со приврмени коронки.

На мислење сме дека изработката на овие коронки по индиректен пат ги исполнува сите барани услови од една привремена коронка, ја олеснува работата на терапевтот и се избегнува дерктното дејство на самоврзувачкиот акрилат на препарирните заби при директниот начин на изработка.

Summary

Our approach to fabrication of proteytion grows using self-adhesive acrylate

When fabricating artificial teeth crowns, besides chemical protection of prepared teeth it is imperatively to protest them with temporary crowns.

We suggest that indirectly fabricated these crowns cover all required conditions for temporary protection crowns, facilitate therapist's task and enable avoidance of direct self-adhesive acrylate involvement onto prepared teeth when directly fabricated.

Литература

1. Adams W. K.: A Temporary Fixed Partial Denture, J. Prosthet. Dent. 24 : 571—572, 1970.
2. Божовиќ М.: Заштита брушених зуба привременим крунама и апарат за нивову израду С. Г. С. Вонреден бр. 406, 1977.
3. David R. F.: The Provisional Fixed Partial Denture, J. P. D., 34, 5, 520, 1975.
4. Fretts K. W. and Thayer K. E.: Fabrication of Temporary Grows and Fixed Partial Dentures, J. Prosthet. Dent. 30 : 151—155, 1973.
5. King C. J., Young F. A. and Cleveland J. L.: Polycarbonate Resin and its Use in the Matrix Technique for Temporary Coverage, J. Prosthet. Dent. 30 : 789—794, 1973.
6. Микиќ Ц.: Брушење зуба и нивова заштита, С. Г. С. 23, 3, 1976.